

VOLKSWIL

Strijdblad voor de Kiezing van den Werkrechtvaardersraad

Werklieden en Kiezers!

Weinige weken scheiden ons nog van de kiezing voor den Werkrechtvaardersraad.

Wij achten het noodig eenige woorden tot u te richten, omdat wij voorzien dat gij als vroeger tusschen drie lijsten werklieden-kandidaten zult te kiezen hebben.

De liberale en katholieke zoogezegde werkersmaatschappijen, die in den grond der zaak anders niets doen dan de voorrechten der rijken verdedigen, zullen ook kandidaten stellen, en zullen zich tot u wenden, om onder laster en scheldwoorden op de socialistischen, en allerlei beloften — die zij niet houden — uwe stem te komen afbedelen.

Gij weet, werklieden, dat de Werkrechtvaardersraad een soort van tribunaal is, waar de werkman, die meent onrecht door zijnen baas of patroon te zijn aangedaan, op zich kan beroepen om recht te bekomen.

Er was eens een tijd dat de vriendjes van de bazen daar « onder ons » speelden, dat baantje waarnamen om de gelden die men er van trekt. Het waren mannen, die de voorzitter als een pacha lieten heerschen, hem boden en griffier lieten benoemen, en op al de klachten die er zich voordeden, maar den domper zetten en de bazen maar altijd gelijk gaven.

Bijna niemand maakte dan ook gebruik van den Werkrechtvaardersraad. **Dit was een gulden tijd voor de patroons, een tijd welke zij door het stichten hunner slavenverenigingen terug betrachten.**

Maar ziet, eerst de *Broederlijke Wevers*, dan de socialistische Partij, gingen den strijd aan tegen die werklieden, die hun plicht als raadslid der werklieden niet begrepen, en even gauw waren de patroons, gesteund door stadhuis, politie en gouvernement, gereed om door allerlei middelen te verijdelen dat vrijzinnige werklieden, en later socialistischen in den raad kwamen.

Welk bedrog er dan in 't opmaken der kiezerslijsten moet gepleegd zijn, kan men zien aan het feit, dat de heeren het thans nog niet heel en al hebben afgeleerd. Dooden, bazen, kapitalisten stonden met massas op de lijsten, terwijl de werklieden, die belang bij het bestaan van dien raad hadden, op de lijst niet geplaatst werden en dus niet mochten meekiezen.

Aldus behartigde men de belangen der werklieden, en zulks noemden de dompers verzoening bewerken tusschen de arbeiders en de kapitalisten!

Wie tegen deze schreeuwende onrechtvaardigheden opkwam, werd beschuldigd een onruststoker, ophitsers, verstoorder van de maatschappelijke orde te zijn.

Niettegenstaande al die knoeierijen, bedrog en aanvallen, werden toch de vrijzinnigen en socialistischen menigmaal gekozen en het is dank aan de kiesstrijden, die nu en dan hevig waren, dat de aandacht van de werklieden op dien raad getrokken werd en er meer gebruik van gemaakt werd.

Met de socialistischen in dien raad te geraken, werden niet alleen de klachten der werklieden krachtiger verdedigd, hunne rechten gehandhaafd, maar de raad benoemde voortaan de greffier, en deze is nu een bediende die zijnen dienst te doen heeft.

Vroeger was de greffier den baas van den Werkrechtvaardersraad: hij beveelde, anderen moesten gehoorzamen. Evenzoo wordt nu de bode door den raad benoemd, en wat voor de werklieden van groote waarde is, is zekerlijk wel dat er nu over den middag een lid van den raad aangesteld is om de klachten te aanhooren.

Ook hebben de zittingen voortaan 's avonds na de werkuren plaats. Niemand moet meer verlet vragen om zijne klachten voor den raad te brengen en recht te behalen.

Dat is alles verwezentlijkt door het zetelen van de socialistischen in dien raad.

Nog zijn ertal van onrechtvaardigheden die er moeten verdwijnen, zooals bijvoorbeeld de beslissende stem van den voorzitter. Ook dat deze wordt benoemd door het ministerie dat tot nu toe, alhoewel er altijd ook door

de werklieden kandidaten-werklieden als voorzitter aangeboden werden, altijd zijne bijzondere liefde voor de werkende klasse liet blijven met standvastig een patroon als voorzitter te aanvaarden.

Zoo ook willen de socialistischen kosteloze rechtspleging voor de buitenlieden en als zij in het gelijk gesteld worden dat de patroon verlet en reiskosten zou moeten betalen. Nu gaat het moeilijker voor de buitenlieden om gebruik van den raad te maken.

Werklieden, gij ziet dus dat de Werkrechtvaardersraad met zijne kiezingen, zijn innerlijken strijd tusschen patroon en gast, een stuk geschiedenis is.

Al de hervormingen die gedaan zijn, wij herhalen het, zijn door de gekozen socialistischen tot stand gebracht en worden erook veel meer rechtvaardigervonnissen als vroeger geveld. Dank aan de socialistische Werklieden-Partij kan de werker zich met meer vertrouwen tot den Werkrechtvaardersraad wenden.

Maar dat is een doorn in het oog der rijke menschen. De patroons willen dat de werklieden rechteloos aan hen overgeleverd zijn, en daarom heeft men nu in plaats van voor de buitenlieden werkrechtvaardersraden op den buiten zelf in te stellen.

Deze steedsche raad, die andere nijverheden en toestanden bezit dan den buiten, heeft ook de opdracht van vonnissen te vellen, in geschillen tusschen den buitenwerkman en patroon, niet omdat deze raad het beter kan, maar omdat men aldus de gelegenheid heeft de kiezerslijsten met buitenlieden op te vullen, hun getal overwegend te doen zijn, om alsdan met de hulp van priesters, die ware verdedigers der werklieden, de socialistischen, als slecht volk afschilderen, de buitenlieden ophitsen, opruien om tegen hen te stemmen. Dan met de hulp van zwarte en blauwe dompers waar er altijd slavenvolk te vinden is om judassenwerk te verrichten, eene lijst van kandidaten te vormen, die onder leus van verzoening van kapitaal en arbeid zich tegenover de socialistische lijst plaatsen.

Dit is nu het middel die aangewend wordt om de rijken hunne uitzuigerijen in fabrieken en werkhuizen te laten voortduren, zonder dat zij door den Werkrechtvaardersraad bemoeilijkt worden.

Immers, als wettelijke instellingen als dien raad, afkeuringen, straffen uitspreken tegen de kapitalisten, moeten de werklieden meer van hunne rechten bewust worden en daarenboven eene belemmering zijn om de werklieden in slavernij en armoede te houden en om ongehoorde rijkdommen op een anders arbeid te vergaen.

En dat vooral mag niet. Daarom worden alle vijandige machten, al is het maar voor eene kiezing voor den Werkrechtvaardersraad samengehouden.

Daarom wordt er gelasterd op VOORUIT, zijne instellingen en zijne bestuurleden.

Daarom worden er openlijke en onderduimsche vervolgingen ingesteld tegen gekende mannen en werkregelingen die tot voorbeeld van onverschillig welke kapitalist en nijverheidsgeest kunnen dienen.

Daarom wordt tweedrachtzaaijerij opgestookt, aangeemoedigd, verdedigd!

Och, kon dit alles toch helpen om de macht van eene bende uitzuigers en onmenschen staande te houden, die geheel de belgische natie maar neemt als een exploitatieveld om rijkdommen op een te koopen, onverschillig of zulks armoede, lijden, langzame hongerdood voor gevolg heeft.

Dus om de belangen van de werklieden in de Werkrechtvaardersraad te verdedigen, zelfs om te ijveren om de Werkrechtvaardersraad meer wettelijke macht te doen toekennen. Om te toonen dat gij de bedriegelijke handeling der regeerders doorziet om den Werkrechtvaardersraad aan de dompers, de schande der werklieden dezer eeuw in de handen te geven. Om te bewijzen dat door valschen laster en intrigues tegen VOORUIT de

Werklieden-Partij niet te verzwakken is en te laten zien dat gij moede zijt het kapitalistisch juk te dragen, maar in ruil van arbeid, niet wil afgebeeld en bestolen worden, maar een genoeglijk welvarend leven wilt genieten.

Om al deze redenen raden wij U aan voor de lijst der socialistischen te stemmen, en van nu af bij vrienden en kennissen en werkgezellen propaganda te maken en hun aan te raden voor de socialistische lijst te stemmen.

Zegt, zou er een verstandig werkman voor de domlijsten kunnen kiezen en zijn vertrouwen schenken aan partijen die nooit anders dan tegen de werkersbelangen geweest zijn.

Wij hebben hoofdzakelijk noodig, brood en recht, en wat hebben de dompers verricht om de werklieden dit te doen toekennen?

Werklieden die den moed hadden te strijden, bij de patroons overgedragen, de patroons tot vervolging aangezet, onderkruipers opgezocht en geleverd tijdens werkstakingen, dezen aangemoedigd en gesteund in hunne bladen en bij de fabrikanten.

Ziet eens de werkstakingen van Voortman, die der vlasmeisjes, metaalbewerkers, in alle gevallen als de patroons tegen de werklieden waren, stonden zij altijd langs de zijde der rijken, en het is slechts toen zij er niet meer uitkonden, zooals de schandelijke teiten bij Jules De Hemptinne dat zij sukkelachtig achteraan kwamen en ook eens een woordje in hun weinig gelezen prulblad *Het Volk* zegden, welke op zoetseemende toon de fabrikanten dwingelandij afkeurde.

De liberale werkman Jan den Uil had te veel werk om de metaalbewerkers voor kroeten, luiards en zatappen uit te schelden, de continues- en vlasmeisjes voor te liegen dat hunnen toestand schoon, onverbeterlijk is; al de meesters, bazen en fabriekbesturen lammekeens, de vrouwen en werklieden onwilligen en de socialistischen opruiers zijn die zich niet met de belangen der arbeiders bezighouden.

Dat is nu de bilan van geheel hunne werkzaamheid ten voordeele der werklieden en die het vertrouwen zou moeten waardig maken. Onmogelijk kunt gij dan niets anders van verachting voor die beide klieken, afgerichte slaven, gevoelen, wiens doel en streven altijd geweest is voor de voorrechten der rijken te zorgen.

Werklieden van Gent, in 1893 was de uitslag der stemming van den Werkrechtvaardersraad:

	Stad	Buiten
Socialisten	5343	1467
Zwarte dompers	2916	5673
Blauwe dompers	1297	270

Dit maal alhoewel de kiezerslijsten in ons nadeel wederom opgemaakt zijn moeten wij toonen een reuzen stap vooruit te zijn gegaan.

De stemmen in de stad en op den buiten moeten voor de dompers verminderd zijn! voor ons met duizende vermeerderd zijn!

Daarom mannen, socialistischen alle op de bres, onverpoosd propaganda gemaakt, opgekomen als gij geroepen wordt! En gij, onverschilligen, werpt dat dwangklee van nietsdoen welke de grootste rede is van de ellende der werklieden in den hoek, wordt ook strijder voor beter leven, rechtvaardige toestanden onder de menschen. En gij, tegenstrever, opent de oogen, ziet eindelijk ook de ellende van u zelve en uwe familien, ondanks uw werken; aanschouwt de pracht der kapitalisten verkregen zonder werken en denkt dat zij met u in vijandschap met de socialistischen te houden niets anders doen dan voor zich zelve zorgen, iets, wij moeten het u zeggen, nog dom genoeg zijt te doen.

Daarom werklieden maakt U allen bereid voor de toekomstige kiezing van den Werkrechtvaardersraad. Komt allen **Maandag naar de meetings die om 7 1/2 uren 's avonds zullen gegeven worden.**

MEETINGS IN GENT

Wijk St-Pieters: Zondag, om 10 1/2 ure 's morgens, in den estaminet *Vrijheid door Broederschap*, Zandstraat, bij L. Ronse.
Spreker: L. Hardyns. — **Maandag 8 Februari,** om 7 1/2 ure 's avonds: In het *Kruis van Bourgogne*, Bijlokevest, 73. **Spreker:** F. Hardyns. — In *De Volksvrienden*, Voetweg. **Spreker:** gezelschap J. Lampens. — In *Den Biekerf*, Meulesteedschensteenweg, bij Vanguyze. **Spreker:** J. De Clercq. — In het lokaal der *Vrije Bakkers*, Puinstraat. **Spreker:** J. Foucaert. — In den *Mexikaan*, Kluizenstraat, **Spreker:** K. Keerblock. — In 't *Boldershof*, Metserstraat. **Spreker:** Ad. De Backer. — **Dagorde:** 1. **Werkrechtvaardersraad;** 2. **Bloedwet.**